

S montovnami Němce nedoženeme

Komentátor Lidových novin
Jan Macháček se každý týden ptá českých ekonomů, pedagogů a analytiků, co soudí o aktuálních a žhavých tématech ze světa ekonomiky a financí.

Pokud chce Česká republika dohnat Německo nebo Rakousko, musí pochopit, že model podpory velkých zahraničních investorů v průmyslu se vyčerpal. Montovny splnily (a v mnoha slabších regionech stále plní) svou úlohu, ale nikdy nebudou mít velký zájem na zvyšování mezd. Musíme rovněž zjednodušit a zmenšit byrokracii, reformovat vzdělávání, více podporovat vědu a výzkum, silněji povzbudit domácí kapitál, malé a střední podniky. Souhlasíte, že k tomu potřebujeme aktivnější fondy rizikového kapitálu? A co můžeme udělat, abychom dohnali Německo?

Autor je předseda správní rady Institutu pro politiku a společnost

Daniel Münich: Neprofesionální stát

Hlavní problém Česka spočívá v tom, že státní správa a obecně náš stát ve své současné podobě není dostatečně profesionální, aby byl schopen potřebné změny dobře navrhnout a úspěšně zavést. Zatím můžeme být rádi, že je stát schopen zajistit rutinní provoz existujících agend.

Debyrokratizace není o prostém, ale o promyšleném škrtání přebytečných a nefunkčních regulací. Signálem, že se něco začíná měnit, bude až prozření a příznání Parlamentu, že permanentní intenzivní série novel zákonů je cestou do pekla.

DANIEL MÜNICH
CERGE-EI

Michal Pícl: Přestat snít a žvatlat

Kapitáni české transformace v 90. letech slibovali, že nejdéle do deseti let doženeme západní Evropu. Realita ukazuje, že to zřejmě nezvládneme ani za sto let. Hospodářský model založený na lákadlech nízkých mezd a daňových odpustků vedl k tomu, že hospodářství zmučovalo v ekonomiku levné práce spojenou s vysokým odlivem vyprodukovaného kapitálu do zahraničí.

Před námi nestojí jen řečnická otázka, zda se tento model vyčerpal. Musíme se věnovat zásadnější otázce. Jakou roli v rámci mezinárodní dělby práce chceme v Evropě hrát? Hodláme v hospodářském modelu, který je typický spíše pro málo rozvinuté

země pokračovat, nebo se posuneme dál? Cest je několik. V první řadě radikálně osekáme přežitý systém investičních pobídek. Pokračujeme v transformaci Českomoravské záruční a rozvojové banky do formy investiční banky, která bude pomáhat malým a středním podnikům a investorům v získání výhodných úvěrů. Přetvoříme Technologickou agen-

teru na průmyslově výzkumný ústav podle vzoru německého Fraunhofer-Institut. Přestaňme snít a žvatlat a začněme se věnovat ucelené hospodářské strategii. Jinak se z marasmu levné práce nevyhrabeme.

MICHAL PÍCL
Podnikohospodářská fakulta VŠE
ředitel Odboru analýz a informací
Úřad vlády ČR

ILUSTRACE RICHARD CORTÉS

Zdeněk Kudrna: Riziko rozvojové země

Možná nyní kloužeme k riskantnímu modelu takzvaného rozvojového státu. Od evropského modelu se liší v tom, že se snaží dosáhnout ekonomického rozvoje i na úkor demokratických principů. Technokraté prosadí „shodu“ na základních principech rozvoje sice na základě analýz, ale bez velkých konzultací. Následně je prosazují pod krytím více či méně autoritářského režimu. Brutální riziko tohoto modelu spočívá v tom, že na každý úspěch v Číně, Singapuru či Jižní Koreji, připadá alespoň pět katastrof hlavně v Latinské Americe.

ZDENĚK KUDRNA
University of Vienna

Z dalších odpovědí...

V Německu vzrostly nominální mzdy v uvažovaném období asi 1,8krát. V roce 1999 bylo euro průměrně za téměř 37 korun, letos bude lehce nad 26 korunami, což znamená nárůst mezd v mezinárodním srovnání o 40 procent; nominální mzda za stejné období stoupla na více než dvojnásobek. Pokud to zkombinujeme, tak za 18 let pro vnějšího pozorovatele naše nominální náklady práce vzrostly téměř trojnásobně. To mi nepřijde jako špatný výsledek ani jako charakteristika státu založeného na levné práci a montovnách.

LUBOMÍR LÍZAL

Fakulta elektrotechnická ČVUT
a Český institut informatiky robotiky
a kybernetiky ČVUT

Hlavní brzdou, která brání plnému využití našeho dlouhodobého potenciálu, je nízká kvalifikace pracovní síly. Tento stav je nejen dědictvím minulosti, ale také důsledkem struktury investic za poslední čtvrtstoletí, které mají tendenci rozšiřovat zaměstnanost v oborech s malou přidanou hodnotou. Výsledkem je poptávka po relativně levné pracovní síle.

EDVARD OUTRATA

státní úředník ve výslužbě

Západ jsme dohnali už dávno. Je to jako kdybychom běželi závod kolem světa a v cílové rovině po letech usilovné dřiny zjistili, že Západ vede o dva centimetry. Mnohem důležitější je, jak daleko jsme se dostali. A že někteří běžci zakopli hned po startu a prakticky se nepohnuli z místa. Někteří se část cesty vraceli a jsou pořad na dohled startovní čáře.

DOMINIK STROUKAL

Liberální institut

Debata je redakčně krácena. Dále do ní přispěli Jan Mládek a Dušan Tříška. Celé texty najdete na adrese www.ceskapozice.lidovky.cz